

رأى الحرم

آمین داری مدنی ۳

A-PDF

طواری داری (امور اقلیتی)

Watermark

تالیف:

دکتر حمید ابروی

دانشیار و انشده حقوق و علوم سیاسی و انشگاه مازندران و وکیل مایک داد کستری

انتشارات دانشگاه مازندران

۳۷۳

سرشناسه	: ابهری، حمید، ۱۳۵۰ -
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	: آیین دادرسی مدنی ۳: طواری دادرسی (امور اتفاقی) / تألیف حمید ابهری.
مشخصات نشر	: پابلسر: دانشگاه مازندران، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۲ص: جدول .
فروست	: انتشارات دانشگاه مازندران؛ ۳۷۳.
شابک	: 978-600-6545-51-6: ۱۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: آیین دادرسی مدنی --- ایران
شناسه افزوده	: دانشگاه مازندران
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۳ ۱۲۹ / الف ۱۷۱۰ KMH
رده بندی دیویی	: ۳۴۷/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۵۶۶۱۲۵

عنوان	♦ آیین دادرسی مدنی ۳، طواری دادرسی (امور اتفاقی)
نویسنده	♦ دکتر حمید ابهری
ویراستار ادبی	♦ دکتر وحید ستاری
ناشر	♦ دانشگاه مازندران
تاریخ انتشار	♦ ۱۳۹۳:
نوبت چاپ	♦ اول:
محل انتشار	♦ پابلسر:
تعداد صفحات	♦ ۲۴۲:
شمارگان	♦ ۱۰۰۰ نسخه
قیمت	♦ ۱۵۰۰۰ ریال
حروفچینی و صفحه آرایی	♦ سوری انکاس:
لینتوگرافی، چاپ و صحافی	♦ تیما پابلسر

« کلیه حقوق برای دانشگاه مازندران محفوظ است »

پابلسر: فیباپاسداران، دانشگاه مازندران، موزه معاونت پژوهشی

ISBN:978-600-6545-51-6

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۴۵-۵۱-۶

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	پیشگفتار
۱۱	مقدمه
۱۵	فصل اول: طواری دادرسی ناشی از ایرادات
۱۵	مبحث اول: مفهوم ایراد و اهمیت آن
۱۵	گفتار اول: مفهوم ایراد
۱۷	گفتار دوم: اهمیت ایراد
۱۷	مبحث دوم: اقسام ایرادات
۵۷	مبحث سوم: زمان طرح ایرادات
۶۷	فصل دوم: طواری ناشی از درخواست تأمین
۶۷	مبحث اول: تأمین خواسته
۶۷	گفتار اول: مفهوم و موارد صدور قرار تأمین خواسته
۶۸	بند اول: مفهوم تأمین خواسته
۶۹	بند دوم: زمان و موارد صدور قرار تأمین خواسته
۹۳	گفتار دوم: صدور و اجرای قرار تأمین خواسته
۱۰۱	گفتار سوم: آثار تأمین خواسته
۱۰۶	گفتار چهارم: زوال قرار تأمین خواسته

۱۱۰	گفتار پنجم: مقایسه‌ی تأمین خواسته و دستور موقت
۱۱۷	مبحث دوم: تأمین دعوای واهی
۱۲۰	مبحث سوم: تأمین اتباع بیگانه
۱۲۵	فصل سوم: طواری ناشی از تغییر دعوا یا اصحاب آن
۱۲۶	مبحث اول: دعوای اضافی
۱۳۱	مبحث دوم: دعوای ورود ثالث
۱۳۲	گفتار اول: مفهوم دعوای ورود ثالث
۱۳۳	گفتار دوم: آیین دادرسی دعوای ورود ثالث
۱۳۳	بند اول: زمان طرح دعوای ورود ثالث
۱۳۴	بند دوم: نحوه‌ی طرح و رسیدگی به دعوای ورود ثالث
۱۴۳	مبحث سوم: دعوای جلب ثالث
۱۴۴	گفتار اول: مفهوم دعوای جلب ثالث
۱۴۶	گفتار دوم: آیین دادرسی دعوای جلب ثالث
۱۴۶	بند اول: تقدیم دادخواست
۱۴۸	بند دوم: موعد طرح دعوای جلب ثالث
۱۵۶	گفتار سوم: مقایسه‌ی دعوای جلب ثالث و ورود ثالث
۱۵۶	بند اول: جهات اشتراک
۱۵۸	بند دوم: جهات افتراق
۱۵۸	مبحث چهارم: دعوای متقابل
۱۵۸	گفتار اول: مفهوم دعوای متقابل
۱۶۱	گفتار دوم: آیین دادرسی دعوای متقابل
۱۶۱	بند اول: خواهان دعوای متقابل
۱۶۵	بند دوم: زمان طرح دعوای متقابل

۱۶۷	بند سوم: شرط پذیرش دعوای متقابل
۱۸۱	فصل چهارم: داوری
۱۸۱	مبحث اول: مفهوم و فواید داوری
۱۸۲	گفتار اول: مفهوم داوری
۱۸۵	گفتار دوم: فواید داوری
۱۸۸	مبحث دوم: قلمرو داوری
۱۸۹	گفتار اول: زمان ارجاع امر به داوری
۱۹۱	گفتار دوم: اشخاص مجاز برای داوری
۱۹۵	گفتار سوم: محدودیت های داوری
۱۹۹	مبحث سوم: ابلاغ، اجرا و بطلان رأی داور
۱۹۹	گفتار اول: ابلاغ و اجرای رأی داور
۲۰۱	گفتار دوم: بطلان رأی داور
۲۰۹	فصل پنجم: هزینه دادرسی
۲۱۰	مبحث اول: مفهوم و میزان هزینه دادرسی
۲۱۹	مبحث دوم: اعسار از پرداخت هزینه دادرسی
۲۲۰	گفتار اول: مفهوم اعسار از هزینه دادرسی و جنبه مالی یا غیرمالی آن
۲۳۲	گفتار دوم: آثار پذیرش دعوای اعسار از هزینه دادرسی
۲۳۲	بند اول: معافیت از تأدیه تمام یا قسمتی از هزینه دادرسی
۲۳۴	بند دوم: برخورداری از وکیل معاضدتی و معافیت از پرداخت حق الوکاله
۲۳۷	منابع

کتاب پیش‌رو تحت عنوان آیین دادرسی مدنی ۳، طواری دادرسی (امور اتفاقی)، حاصل تدریس چند ساله این درس توسط نگارنده در دانشگاه‌ها است. بعد از تألیف کتاب آیین دادرسی مدنی ۱ (دعوی و صلاحیت‌ها) در سال ۱۳۹۰ و آیین دادرسی مدنی ۲، (جریان دادرسی؛ از آغاز تا پایان) در سال ۱۳۹۱، در سال ۱۳۹۲، توفیق نصیب نگارنده شد که کتاب حاضر را تألیف نماید. موضوع درس آیین دادرسی مدنی ۳، طواری دادرسی (امور اتفاقی) است که هم از لحاظ نظری و هم از لحاظ عملی و کاربردی، حائز اهمیت فراوان است. بر اساس سرفصل مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای این درس، در فصل اول کتاب، طواری دادرسی ناشی از ایرادات در فصل دوم، طواری دادرسی ناشی از درخواست تأمین، در فصل سوم، طواری دادرسی ناشی از تغییر دعوی و اصحاب آن و طواری دادرسی ناشی از توقیف و زوال دادرسی، در فصل چهارم، داوری و در فصل پنجم، هزینه دادرسی، بررسی و تبیین می‌شود.

یکی از امتیازات این کتاب، متن سلیس و روان و در عین حال، نگاه دقیق به موضوعات طرح‌شده، با ذکر نمونه‌هایی از آراء محاکم در هر مبحث است که در دو جلد قبلی نیز این شیوه اعمال گردیده بود و مورد پسند دانشجویان، قضات و وکلایی واقع شد که به‌گونه‌ای با نگارنده، مراوده یا آشنایی دارند.

تجربه چند ساله‌ی وکالت در محاکم دادگستری، به نگارنده کمک نمود تا رویه‌ی محاکم در ارتباط با موضوعات مربوط، نقد و بررسی شود. اغلب پرونده‌هایی که شماره‌ی آنها ذکر شده، دعاوی‌ای است که نگارنده، وکالت یکی از طرفین آن را به عهده داشته است که به علت ایراداتی که ممکن است برخی از آراء استنادی داشته باشد، از ذکر نشانی دقیق پرونده‌ها خودداری می‌شود. ذکر این نمونه‌ها، به‌ویژه برای دانشجویانی که ممکن است امکان مراجعه به دادگستری و مطالعه‌ی پرونده‌ها را نداشته باشند، مفید خواهد بود. کتاب حاضر به‌عنوان منبع درسی برای درس آیین دادرسی مدنی ۳ در دوره‌ی کارشناسی و در برخی قسمت‌ها، منبع کمک درسی برای درس آیین دادرسی مدنی در مقطع تحصیلات تکمیلی حقوق خصوصی، قابل استفاده خواهد بود.

امید است که مباحث طرح‌شده در این کتاب نیز مورد استفاده‌ی جامعه حقوقی کشور، به‌ویژه دانشجویان عزیز رشته‌ی حقوق و دیگر اشخاصی که به نحوی با مسائل حقوقی سر و کار دارند، واقع گردد.

A-PDF

دکتر حمید ابهری

دانشیار گروه حقوق خصوصی دانشگاه مازندران

وکیل پایه یک دادگستری

Watermark

مقدمه

طواری، جمع کلمه‌ی طاری است. طاری در فرهنگ لغت، به ناگاه در آینده و ناگاه روی آورنده معنی شده است.^۱ در جایی دیگر، طاری علاوه بر این معانی، به معنی آینده و عارض، آمده است.^۲ از لحاظ حقوقی، طاری معنایی نزدیک به معنای لغوی خود دارد. طواری دادرسی، پدیده‌هایی است که معمولاً بی‌آنکه انتظار رود، در جریان دادرسی رخ داده و صدور رأی قطعی، موکول به تصمیم‌گیری راجع به آنهاست.^۳ به عبارت دیگر، گاهی در جریان رسیدگی، موانع و ایراداتی مطرح می‌شود که جریان دادرسی را برای مدتی متوقف یا موضوع آن را منتفی می‌سازد. این موانع و ایرادات، طواری یا امور اتفاقی دادرسی نامیده می‌شوند.^۴ برخی حقوقدانان، در تعریف طواری دادرسی گفته‌اند که طواری دادرسی، در اصطلاح عبارت از کلیه رویدادهایی هستند که در جریان دادرسی، ممکن است اتفاق بیفتند. امر طاری، اتفاقی است که الزاماً در جریان عادی دادرسی اتفاق نمی‌افتد بلکه به‌طور اتفاقی در دادرسی، حادث می‌شود.^۵

۱ - عمید، حسن، فرهنگ عمید، ذیل کلمه‌ی طاری

۲ - معین، محمد، فرهنگ فارسی، ۱۳۸۷، ذیل کلمه‌ی طاری

۳ - شمس، عبدالله، آیین دادرسی مدنی، ج ۳، ۱۳۸۴، چاپ چهارم، انتشارات دراک، ص ۹

۴ - صدرزاده افشار، سیدمحسن، آیین دادرسی مدنی و بازرگانی، ۱۳۸۰، چاپ ششم، انتشارات جهاد دانشگاهی، ص ۳۰۷

۵ - کریمی، عباس، آیین دادرسی مدنی، ۱۳۸۶، چاپ اول، انتشارات مجد، ص ۲۰۱

در قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹^۱، عنوان فصل ششم این قانون، امور اتفاقی است که مبحث اول آن به تأمین خواسته، مبحث دوم به ورود شخص ثالث، مبحث سوم به جلب شخص ثالث، مبحث چهارم به دعوای متقابل و مبحث پنجم به اخذ تأمین از اتباع دولتهای خارجی اختصاص یافته است. از طرف دیگر، ماده‌ی ۱۷ قانون مذکور در تعریف دعوای طاری بیان می‌دارد: «هر دعوایی که در اثنای رسیدگی به دعوای دیگر، از طرف خواهان یا خوانده یا شخص ثالث یا از طرف متداعیین اصلی بر ثالث اقامه شود، دعوای طاری نامیده می‌شود. این دعوا اگر با دعوای اصلی، مرتبط یا دارای یک منشأ باشد، در دادگاهی اقامه می‌شود که دعوای اصلی، در آنجا اقامه شده است».

در قانون آیین دادرسی مدنی سابق مصوب ۱۳۱۸ نیز در تعریف مشابهی، دعوای طاری به هر دعوایی اطلاق می‌شد که در اثنای رسیدگی به دعوای دیگری، از طرف مدعی یا مدعی علیه یا شخص ثالثی یا از طرف متداعیین اصلی بر ثالث، اقامه شود (ماده‌ی ۲۸). در آن قانون، فصل هشتم به امور اتفاقی اشاره می‌کرد که مبحث اول آن به ایرادات، مبحث دوم به رد دادرسان، مبحث سوم، در تأمینی که اتباع دولتهای خارجه باید بدهند، مبحث چهارم به تأمین خواسته، مبحث پنجم، به ورود شخص ثالث، مبحث ششم، به جلب شخص ثالث و مبحث هفتم، به دعوی متقابل و مبحث هشتم به توقیف، تعقیب، بطلان دادرسی و استرداد دعوی، مبحث نهم، به درخواست ارائه سند از طرف، مبحث دهم، به درخواست اصل اسنادی که طرف رونوشت آنها را ارائه داده، اختصاص یافته بود.

۱ - در این کتاب، این قانون، اختصاراً قانون آیین دادرسی مدنی نامیده می‌شود.

ملاحظه می‌شود که در قانون آیین دادرسی مدنی سابق، امور اتفاقی شامل ده مورد (مبحث) می‌شد، ولی در قانون آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۷۹، در فصل ششم، امور اتفاقی در پنج مبحث بیان شده است. چهار عنوان دیگر مورد اشاره در قانون سابق، در قانون جدید وجود دارد، لیکن در فصول دیگری از قانون ذکر شده است. مثلاً عنوان مبحث سوم فصل سوم این قانون (جریان دادرسی است تا جلسه رسیدگی)، ایرادات و موانع رسیدگی است. در همین مبحث، ماده‌ی ۹۱ قانون به ایراد ردّ دادرسی اشاره می‌کند. فصل پنجم این قانون به توقیف دادرسی و استرداد دعوا و دادرسی اشاره می‌کند (مواد ۱۰۵ تا ۱۰۷). ماده‌ی ۹۶ این قانون به تکلیف خواهان و خواننده به ارائه‌ی اصول اسنادی که رونوشت آنها را ارائه داده‌اند، اشاره می‌کند (فصل چهارم قانون آیین دادرسی مدنی تحت عنوان جلسه دادرسی). مواد ۲۰۶ ال ۲۱۵ این قانون نیز، به بحث اسناد و ارائه‌ی آنها اختصاص یافته است.

از این‌رو، هم در قانون آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۱۸ و هم در قانون آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۷۹، امور اتفاقی (طواری)، قسمت عمده‌ای از قانون را به خود اختصاص داده و مقنن، طی مباحث متعدد، مقرراتی را در این زمینه، وضع نموده است. امور اتفاقی یا طواری دادرسی، از مباحث مهم آیین دادرسی مدنی محسوب می‌شود. این موضوع هم از لحاظ نظری و هم از لحاظ علمی و کاربردی، حایز اهمیت فراوانی است. کمتر جریان دادرسی‌ای را می‌توان سراغ داد که یکی از طواری دادرسی، در آن اتفاق نیفتد. از این‌رو، بررسی این موضوع به‌ویژه از لحاظ علمی، قابل توجه است و می‌تواند مورد استفاده‌ی تمام علاقه‌مندان به مسائل حقوقی به‌ویژه وکلا و قضات، واقع شود.

در این کتاب، به لحاظ رعایت سرفصل مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای درس آیین دادرسی مدنی ۳، ابتدا طواری دادرسی ناشی از ایرادات، سپس طواری دادرسی ناشی از درخواست تأمین، آنگاه طواری دادرسی ناشی از تغییر دعوی و اصحاب آن و طواری دادرسی ناشی از توقیف و زوال دادرسی و در پایان، داوری و هزینه دادرسی، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

